Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

22.5.2025

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

VIITE Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö (E 32/2025 vp), Valtioneuvoston selvitys: Kemikaalit; REACH-asetuksen (EY N:o 1907/2006) mukainen rajoitus koskien lyijyn käyttöä ammuksissa ja kalastusvälineissä

ASIA Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto REACH-asetuksen mukaisesta rajoitusehdotuksesta koskien lyijyn käyttöä ammuksissa ja kalastusvälineissä.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN LAUSUNTO

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut sosiaali- ja terveysministeriön perusmuistioon (EU/190/2025-STM-6). Se koskee REACH-asetuksen (EY N:o 1907/2006) mukaista rajoitusehdotusta koskien lyijyn käyttöä ammuksissa ja kalastusvälineissä, jonka Euroopan Komissio antoi 20.2.2025. Rajoitusehdotuksen käsittely REACH-asetuksen nojalla asetetussa komiteassa (komiteanumero C34200) alkoi 27.2., jolloin komissio esitteli rajoitusehdotuksensa. Komissio on antanut jäsenmailta saadun asiantuntijapalautteen perusteella päivitetyn version ehdotuksesta 14.4.

SVK esittää lausuntonaan kalastusta koskien kunnioittavasti seuraavaa.

Aluksi SVK haluaa tuoda esiin sen, että lausuttavana olevaan Valtioneuvoston selvitykseen ei ole kirjattu kalastusvälineiden osalta Suomen kantaa. Metsästystä koskien on Suomen kanta muodostettu. Myöskään taloudellisissa vaikutuksissa ei ole käsitelty kalastusta lainkaan. **SVK pitää tärkeänä, että myös kalastusta koskien Suomi ilmaisee selkeästi kantansa. SVK muistuttaa, että Orpon hallitusohjelmassa luvataan parantaa vapaa-ajankalastuksen mahdollisuuksia. Siksi Suomen kannan tulee tukea edellytyksiä vapaa-ajankalastuksen harrastamiseen.**

Komissio on jaotellut ehdotuksessaan kalastusvälineet kolmeen ryhmään.

1. Pienempien vieheiden ja painojen (≤ 50 g) käyttö kalastuksessa tulisi kielletyksi kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen.

SVK toi esiin 19.7.2021 antamassaan lausunnossa, että kaikkein pienimmät lyijyhaulit ovat kilpaonginnassa korvaamattoman tärkeitä, eikä niille löydy muuta käyttökelpoista materiaalivaihtoehtoa.
Iloksemme komissio yhtyy näkemykseemme vaikeudesta löytää sopivia lyijyn korvaavia materiaaleja ja katsoo ehdotuksessaan, että poikkeus lyijyn käytölle kaikkein pienimpien haulien (0,06 grammaa) on perusteltu. Ehtona alle 0,06 g haulien myynnille on, että niiden myyntipakkaukset ovat tiiviitä ja lapsiturvallisia.
SVK kannattaa ehdotusta samoin kuin Euroopan Vapaa-ajankalastajien kattojärjestö (EAA).

2. Yli 50 g mutta alle 1 kg painoiset vieheet ja painot saisivat olla käytössä kaksi vuotta pidempään.

Komissio katsoo, että yli 1 kg painot eivät ole vaarassa joutua lintujen syömiksi, eikä niitä siksi pitäisi rajoittaa. Lisäksi komissio katsoo, että kalaverkkoon, vieheeseen tai siimaan suljettu, upotettu tai pujotettu paino ei lisää tunnistettua riskiä linnuille, eikä rajoitusta siksi pidä soveltaa niihin.
SVK katsoo, että ehdotettu 1 kg painoraja on tarpeettoman korkea. Järjestön näkemys lintuturvalliseksi luokiteltavan painon painorajaksi on 50 grammaa. On hyvin epätodennäköistä, että linnut söisivät yli 50 g painavia lyijypainoja.

3. Painolankojen ja tarkoituksella irrotettavien painojen (drop-in sinkers) käyttö tulisi kielletyksi 6 kuukauden kuluttua säädöksen voimaantulosta.
SVK kannattaa ehdotusta. Luontoon ei tule tarkoituksella jättää lainkaan lyijypainoja.

Lisäksi SVK kannattaa esitettyjä siirtymäaikoja markkinoille saattamisen osalta, jotka olisivat samat kuin käytön osalta.

Tarpeettoman jätteen synnyn välttämiseksi ja valvonnan helpottamiseksi Komissio esittää, että rajoitukset eivät koske sellaisten kalastusvieheiden ja -painojen käyttöön, jotka on saatettu markkinoille unionissa ennen rajoituksen voimaantuloa.
SVK kannattaa ehdotusta.

Rajoitus ei toteutuessaan koskisi verkon, langan tai vieheen sisälle sijoitettuja lyijypainoja.
SVK kannattaa ehdotusta. Järjestö näkee kuitenkin tarpeen täsmentää ehdotusta vieheiden osalta; millainen ja kuinka paksu pinnoite vaaditaan lyijystä valmistetun vieheen päälle?

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Juha Ojaharju (lausunnon valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja